

Beeld/spraak

Frank BAHNMÜLLER / Jozefien VAN HUFFEL

ANTWERPEN | Een jas van de rommelmarkt, een jurk uit oma's kleerkast: tweedehands is 'in'. Ook in 't Zonneke werden broeken en jurken met een verhaal veertig jaar lang gekoesterd, gekeurd en gekocht. Net nu verkoopt de winkel van de Antwerpse Sint-Bernardusparochie zijn laatste collectie. Al zijn de kleren nog steeds gebruikt, maar charmant, en de vrijwilligers ervaren, maar enthousiast. Het gebouw heeft immers zijn beste tijd gehad. Na de zomer heeft 't Zonneke nog slechts een ding in de aanbieding: een tweedehands bouwval.

Zijn naam was Bond, James Bond

Thee & Televisie

Marcel VAN NIEUWENBORGH

„The name is Bond, James Bond.” Toen in 1951 de 43-jarige Ian Lancaster Fleming in een villa in Jamaica deze zin uit zijn Remington schrijfmachine sloeg, moet hij allermindst hebben beseft dat het personage hem zou overleven, zeker niet dat na zijn dood zelfs een andere auteur de licentie zou verwerven om zijn held in nieuwe bloedstollende avonturen te storten. En nog veel minder dat tijdens de Olympiade van Londen in 2012 zijn held de *Queen* in het paleis zou gaan oppikken om de Spelen te openen.

Als er van de openingsceremonie van deze Olympische Spelen iets in de geschiedenis zal blijven, zullen het de televisiebeelden zijn waarin je steracteur Daniel Craig zijn opwachting ziet maken in het paleis en de 86-jarige koningin verzoekt hem te vergezellen om samen naar het Olympische stadion te vliegen, waar de *Queen* en Bond samen uit de helikopter zullen springen. Intussen hadden stuntmannen zowel de plaats van Elisabeth II als die van Craig ingenomen, maar even later zie je de koningin, samen met IOC-voorzitter Jacques Rogge, de tribune beklimmen.

Ian 'Bond' Fleming wist altijd al klinkende munt te slaan uit zijn personage. De schepper van 007 zag het nummer van zijn geheimagent allermindst als het procentje dat hij eraan wilde verdienen. In een giftige

brief, die – voor veel geld – onder de hamer ging, liet hij zijn uitgever weten dat de royalty's die hij voor de bioscoopfilm *Casino Royale* ontving, amper toereikend waren om voor zijn vrouw asperges te kopen, en zeker niet buiten het seizoen. Fleming eiste niet minder dan twintig procent op de verkoop van zijn boeken. De auteur van *Goldfinger* wilde altijd al goud pakken.

Bij het schrijven stond Fleming een ideale lezer voor ogen. Hij omschreef die als „een warmbloedige heteroseksueel, die de Bondavonturen zou verslinden in treinen, vliegtuigen en bedden”. Hij dacht er niet aan dat zijn held vooral in het duister van de bioscopen zou voortleven.

Macho's zoals wijlen de schrijvers Kingsley Amis en Anthony Burgess koesterden bewondering voor Bond. De Britse columnist Paul Johnson daarentegen vond 007 een afschuwelijk iemand, maar was er wel diep van overtuigd dat hij een taai leven zou lijden. Bond verenigde immers de drie basiselementen van de Britse vulgariteit in zijn persoon. Hij is het product van het sadisme van de Engelse kostschooljongen, beantwoordt aan de seksuele fantasieën van de gefrustreerde Engelse adolescent en heeft iets van het snoeverige van de middenstander uit de Engelse voorsteden, vindt Johnson.

Op het witte doek groeide 007 sterk weg van het megalomane hersenspindel dat Ian Fleming op papier zette. De Britse romancier creëerde het Bondpersonage op aanraden van zijn Weense psychiater Joshua Bierer. Die slaagde er daardoor in zijn patiënt uit het gekkenhuis weg te houden.

Fleming speelde op papier ongeremd de held. In werkelijkheid was hij er geen. Zijn vrouw Ann noemde hem smalend „mijn zeebonk van chocola”. Tijdens Wereldoorlog II was Ian even spion-ter-zee, maar ver uit de buurt van zijn radiokajuit had hij zich nooit gewaagd.

Een paar jaar geleden liet ik me door een deskundige van het Krijgsmuseum in Londen, waar een tentoonstelling over Fleming/Bond liep, vertellen dat Ian Fleming een onmogelijk plan had uitgetekend om de fameuze Duitse coderingmachine Enigma in handen te krijgen. Het voorstel werd gelukkig nooit uitgevoerd.

Ingewijden vertellen dat Fleming aan een zwaar minderwaardigheidcomplex leed. Hij was ervan overtuigd dat zijn uitgever Heineman, hoewel Fleming het paard uit diens stal was dat het meeste geld binnenbracht, toch op hem neerkeek omdat hij niet echt een intellectueel was. De omslagen van de originele Bondverhalen ontwierp Fleming zelf. Ze waren zo kitscherig en sentimenteel dat bibliofielen die ze vandaag zoeken, ze meteen herkennen uit de duizenden herdrukken.„